Kaupunginhallitus Päätöspäivämäärä 09.11.2026

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 09.11.2026

Valtuustoaloite: Ikäihmisten ja toimintarajoitteisten on päästävä rollaattorin kanssa bussiin turvallisesti keskiovesta KV

5421/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

joukkoliikennepäällikkö Terhi Koski, p. 044 716 1133

joukkoliikennesuunnittelija Torsti Toivonen, p. 050 398 5575

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 29.10.2026

§ 41

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Kaupunginhallitus Päätöspäivämäärä 09.11.2026

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Satu Jaatinen ja keskustan valtuustoryhmä ym. allekirjoittajat jättivät 5.10.2026 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Lahden seudun liikenteessä rollaattoria käyttävän matkustajan matka muuttui maksulliseksi vuoden 2026 alusta. Nykyinen käytäntö edellyttää, että matkustaja jättää rollaattorinsa bussin ulkopuolelle, nousee etuovesta maksamaan matkansa, palaa ulos rollaattorinsa luo ja nousee sen jälkeen bussiin keskiovesta.

Tämä on erityisen vaikeaa ihmiselle, joka tarvitsee rollaattoria juuri siksi, ettei pysty liikkumaan turvallisesti ilman sitä. Käytäntö voi pahimmillaan estää joukkoliikenteen käyttämisen kokonaan.

Muissa kaupungeissa asia on ratkaistu eri tavoin. Tampereella rollaattoria käyttävä matkustaa maksutta ja nousee keskiovesta. Kuopiossa ja Oulussa rollaattorilla noustaan keskiovesta ja matkustaminen on maksutonta ei-ruuhka-aikana. Oulussa keskiovia vastapäätä on klaffi-istuimia, jolloin matkustaja voi istua rollaattorinsa vieressä. HSL-alueella rollaattorimatka on maksullinen, mutta keskiovesta nousevan ei tarvitse näyttää kausilippua lukijalle. Jos kertalippua ei ole ollut mahdollista ostaa, tarkastaja ei peri tarkastusmaksua ja voi ostaa matkustajan HSL-kortilla kertalipun tämän puolesta.

Esitämme, että Lahden kaupunki valmistelee Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan päätettäväksi ratkaisun, jolla ikäihminen tai toimintarajoitteinen henkilö, joka tarvitsee rollaattoria liikkumisensa apuvälineenä, pääsee bussiin suoraan keskiovesta ilman rollaattorin jättämistä ulos ja maksamista etuovella ja voi matkustaa turvallisesti.

Osana valmistelua tulee selvittää seuraavia ratkaisuja:

• maksuttoman matkustamisen palauttaminen tai maksuton matkustaminen ei-ruuhka-aikoina niille, jotka voivat pyydettäessä osoittaa olevansa maksuttomuuteen oikeutettuja;

• muu keskiovelta toimiva maksutapa;

• klaffi-istuimet keskiovea vastapäätä olevaan tilaan Oulun mallin mukaisesti;

• ratkaisun tulee mahdollistaa turvallinen matkustaminen myös viikonloppuisin."

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahden seudun liikenne (LSL) järjestää seudullista avointa joukkoliikennettä Päijät-Hämeessä. LSL:n liikenteen suunnittelua ohjaa joukkoliikennestrategia, palvelutasosuunnitelman mukaiset tavoitteet, palvelun kysyntä sekä kuntien päättämä rahoitustaso.

LSL:n tavoitteena on turvallinen, toimiva ja mahdollisimman esteetön joukkoliikenne kaikille käyttäjäryhmille. Aloitteessa esitetty klaffi-istuinratkaisu ei ole LSL-liikenteessä uusi. Suomessa yleisesti käytettävässä matalalattiakalustossa, myös LSL:n liikenteessä, esteettömän tilan yhteydessä on käytössä ylös taitettavia istuimia. LSL jatkaa myös esteettömyyden parantamista kalustoa, pysäkkiympäristöjä, ohjeistusta ja liikennöinnin toimintatapoja kehittämällä mahdollisuuksien mukaan.

Rollaattoria ei tarvitse jättää pysäkille tai bussin ulkopuolelle maksamisen ajaksi. Käytäntö maksamisesta on yhtenevä muiden kaupunkien kanssa, joissa ei ole lipuntarkastajia käytössä. Matkustaja voi tulla rollaattorin kanssa etuovelle ja kuljettaja avustaa tarvittaessa maksamisessa sekä bussin kyytiin nousemisessa keskiovesta maksun jälkeen. Tarvittaessa käytettävissä on myös ramppi.

Ohjeistuksen toteutumista seurataan osana liikennöinnin normaalia laadunvalvontaa.

Aiemmassa maksuttomuuteen perustuneessa käytännössä esteetön tila täyttyi ajoittain kellonajasta riippumatta eikä tilaa arjen kriittisissä tarpeissa tarvitsevat matkustajat mahtuneet kyytiin. Maksuttomuuden palauttaminen lisäisi todennäköisesti kapasiteettihaasteita ja heikentäisi palvelun ennakoitavuutta. Palvelun mitoittaminen kasvavan käyttäjämäärän mukaan puolestaan lisäisi kustannuksia merkittävästi etenkin väestön ikääntyessä, ilman vastaavia lipputuloja kalusto- ja liikennöinti-investointien kattamiseksi.

Myös erillisen keskioven maksuratkaisun toteuttaminen edellyttäisi huomattavia järjestelmä- ja laiteinvestointeja sekä lipuntarkastamisen aloittamista liikenteessä. Ratkaisua ei voida pitää tarkoituksenmukaisena tilanteessa, jossa LSL:n on tulevina vuosina sopeutettava toimintaansa ja saavutettava kustannussäästöjä samalla, kun avoimen joukkoliikenteen peruspalvelut ja niiden luotettavuus on turvattava.

Nykykäytännön aikana ei ole havaittu laajamittaisia ongelmia rollaattoria käyttävien matkustajien kyytiin pääsyssä. Muutoksen alkuvaiheen yksittäiset epäselvyydet on käsitelty liikennöitsijöiden kanssa ja palautemäärä on vähentynyt muutosta edeltäneelle tasolle. Palautteet käsitellään jatkossakin osana normaalia asiakaspalaute- ja laadunvalvontaprosessia ja havaittuihin puutteisiin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan.

Kokonaisuutena nykyinen käytäntö turvaa esteettömän tilan saatavuutta, kohtelee matkustajia yhdenmukaisesti ja pitää palvelun kustannukset hallittavina. Seurannassa ei ole ilmennyt sellaisia uusia perusteita, joiden vuoksi käytäntöä olisi tarpeen muuttaa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 09.11.2026

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -